

Rezolucejis 2.projekts

REZOLUCEJA

Mes, pirmuo Latgolys kongresa lāmumu idejiskī turpynuotuoji, Latgolys kongresā 2022. goda 27.–29. aprēlī Rēzeknē, izviertejūt 1917. goda 26.–27. aprēļa (piec vacuo styla) kongresa lāmumu izpiļdi i 2017. goda 4. pasauļa latgalīšu saīta (kongresa) lāmumu izpiļdi, bolstūtīs iz Latvejis Republikys Satversmis, Latvīšu viesturiskūs zemu lykuma i Vaļsts volūdys lykuma 3. panta 4. dalis, aicynojam:

1.Volūda, izgleiteiba, kultura, identitate

1.1. Nūdrūsynuot latgalīšu volūdu i/ voi nūvodvuceibu (latgalīšu volūdā) Latgolys regiona školuos vysmoz pa vīnai stuņdei nedeļā kotrā izgleiteibys pūsmā (pyrmsškolā, suokumškolā, pamatškolā, vydejuos izgleiteibys pūsmā ari profesionalajā izgleiteibā).

1.2. Školuotuojim, kas izavielej sovus vuceibu priškmatys vuceit latgalīšu volūdā (runys formā, rakstveidā izmontojūt latvīšu voi latgalīšu literarū volūdu), nūsaceit 10% pīmoksu nu vaļsts finanšiejuma pi atalguojuma.

1.3. Saglobuot školu teiklu (ari videjuos i augstuokuos profesionaluos izgleiteibys pūsmu) Eiropys Savīneibys pīrūbeža teritorejā, nūsokūt papyldu 10% finanšiejumu vaļsts dotacejai pedagogu dorba apmoksai ES pīrūbeža teritorejis školuos.

1.4. Latgolys pošvaļdeibu pyrmsškolys īstuodēs nūdrūsynuot vysmoz vīnu grupēnu ar latgalīšu volūdu voi pedagogu, kas lītoj latgalīšu volūdu.

1.5. Latvejis TV pyrmajā kanalā nūdrūsynuot vysmoz 10% raidlaika latgalīšu volūdā kotru dīnu, kai ari izveiduot regularus raidejumus Latvejis TV programuos latgaliski, izmontojūt Latgolys multimedēju studejis i naatkareigūs producentu īstruodis.

1.6. Dublēt latgaliski bārnim dūmuotū saturu, kas ir daejams lsm.lv.

1.7. Izveiduot vaļsts finansātu radio programu latgalīšu volūdā sabīdryskajā medejā.

1.8. Izveiduot vaļsts finansātu drukuotu periodiskū (vysmoz 1× divūs mienešūs) presis izdavumu latgalīšu volūdā.

1.9. Vysā Latgolā nūvodu, piļsātu i pogostu nūsaukumūs ceļa zeimis raksteit latvīšu literarajā i latgalīšu volūdā.

1.10. Latgalīšu vuordus rokstūt latvīšu literarajā volūdā, iz prišku piļneiguok izmontuot latiņu alfabeta īspiejis.

1.11. Kotrā Latgolys pošvaļdeibā izveiduot omota vīneibu — latgalīšu volūdys specialists, konsultants.

1.12. Aktivizēt Valsts volūdys centra Latgališu rokstu volūdys apakškomisejis dorbu, pīškirūt tam regularu i samāruotu finānsiejumu, kai ari izveidot LZA Terminologejis komisejis Latgališu terminologejis apakškomiseju.

2. Saimisteiba, uzjiemiedarbeiba, regionaluo atteisteiba

2.1. Ekonomiskuos navīnleidzeibys mazynuošonai īvīst papyldu atteisteibys koeficientu vaļsts atbolstam vysuos nūzarēs, t. sk. zaļuo kursa īvīššonai, energetikai, lauksaimnīceibai, ryupnīceibai, izgleiteibai, lokaluo i regionaluo transporta infrastrukturyz izlobuošonai, muojūkļu atteisteibai, jaunuzjāmumu veiduošonai, digitalizacejai, t. sk. IKT infrastrukturai, i c. regionūs ar zamuokim ekonomiskajim ruodeituojim.

2.2. Suokt Eiropys Savīneibys fondu planavuošonu NUTS 2 statistiskajā leiminī, paradzūt atseviškys atteisteibys programys regionim ar kvotiešonu NUTS 3 leiminī atbylstūši konkretim sociali ekonomiskuos atteisteibys ruodeituojim.

2.3. Izveidot regionalu inovaceju i zynuošonu platformu, paradzūt planavuošonys regionu i pošvaļdeibu byutysku lūmu inovaceju veicynuošonā, izveidojūt vajadzeigū ekosistemu (regularu sadarbeibu storp publiskū puorvaļdi, pryvatū i augstuokuos izgleiteibys, pietnīceibys sektoru, cytom īsaisteitajom pusem) i infrastrukturu.

2.4. Izveidot Latgolys bioekonomikys i vīdūs lauksaimnīceibys tehnologeju centru Latvejis Lauksaimnīceibys universitatis Malnovys koledžā formaluos i naformaluos izgleiteibys programu eistynuošonai.

2.5. Izveidot Valsts kinologejis centru Rēzeknis vaļsts rūbežsardzis koledžā.

2.6. Palelynuot nu vaļsts atbolsta programu pīejamū finānsiejumu par 10%, paradzūt grantus Latgolys regiona jaunajim uzjiemiejim.

2.7. Izveidot tehnologiskūs parkus Rēzeknē i Daugovpilī, veicynuot ražuošonu ar pīvīnuotū vierteibu i eksportu, rodūt jaunys labi apmokuotys dorba vītys, kai ari pīsaistūt investicejis i paradzūt tam finānsiejumu Atveseļuošonys i nūtureibys mehanisma planā (Nr.3.1.1.3.i.) 25 milj. Eiro apjūmā.

2.8. Paredzēt izejvīlu i produkejis transportiešonys subsidejis Latgolys regiona uzjāmumim saisteibā ar geopolitiskū stuovūkli i geografiskū tuolumu nu golvyspiļsātys i ūstu.

2.9. Paredzēt vaļsts atbolsta programys Latgolys regiona pošvaļdeibom — teritoreju revitalizejai, kai ari uzjiemiejim modernu, inovativu tehnologeju īguodei.

2.10. Paredzēt atbolstu vaļsts dotātu dorbavītu izveidei kritiski svareiguos nūzarēs dorbaspāka pīsaistei pīrūbežā i jaunu specialistu pīsaistei.

2.11. Paredzēt leluoku vaļsts atbolstu jaunos paaudzis pīsaistei lauksaimnīceibys ražuošonys procesūs (jaunajim lauksaimnīkim) i nūdrūsynuot leluoku vaļsts atbolstu izgleiteibys programu prašmu apgivei, pylnveidei i eistynuošonai lauksaimnīceibys i mežsaimnīceibys nūzarēs, nūdrūsynuot jūs apgivis īspiejis Latgolys regionā.

3. Pošvaldeibys, valsts puorvalde

3.1. Vaļstī eistynuot regionalū reformu, izveidojūt administrativūs regionus: Latgolu, Vydzemi, Kūrzemi i Zemgali.

3.2. Varakļonu nūvodu īkļaut Latgolys planavuošonys regionā, Latgolys vieliešonu apgobolā i vaļsts puorvaļdis Latgolys teritorialajuos strukturuos.

3.3. Latgolys viesturyskajā zemē pošvaļdeibu organizātūs vaļsts svātkūs, godskuortu svātkūs, cytūs kulturys i sabīdryskajūs pasuokumūs sūpluok latvīšu literarajai volūdai lītuot latgalīšu volūdu.

3.4. Tim nūvodim, kuri ir uorpus Latgolys planavuošonys regiona, bet kuru daļa teritorejis ir Latgolys viesturyskajā zemē, veiduot sadarbeibu ar Latgolys planavuošonys regionu latgaliskuos identitatis i volūdys saglobuošonys lītuos.

3.5. Apstyprynuot oficiali latgalīšu (Latgolys) karūgu (tymasai zyls-bolts-tymasai zyls) kai Latgolys viesturyskuos zemis karūgu, nūsokūt juo lītuojuma kuorteibu.

3.6. Nūsaceit, ka Saeimys vieliešonuos uorpus Latvejis asūšī vālātuoji var nūdūt bolsus na tik Reigys vieliešonu apgobolā, bet ari cytūs vieliešonu apgobolūs.

4. Latgolys kongresa lāmumu izpildis padūme

4.1. Latgolys kongresa rezolucejis eistynuošonai izveiduot Latgolys kongresa lāmumu izpildis padūmi (Padūme), kurys aizdavums ir padreizynuot i viertēt pījimtūs praseibu izpīdi, taipat dūt puorskotu sabīdreibai par rezolucejis eistynuošonys gaitu.

4.2. Padūmis aizdavums ir sasaukt Latgolys kongresu 2027. godā, skotūt pījimtuos rezolucejis izpīdis gaitu, byutyskuokūs sasnāgumus, t. sk. latgaliskuos identitatis styprynuošonā sevkurā individā, utilitaruos funkcejis pīaugumā latgalīšu volūdai, veiduot nūteiktu puorstuovnīceibu i rysynuot tautsaimnīcyskus i cytus dorba vaicuojumus.

4.3. Padūmei leidz 2023. goda 31. martam izveiduot strukturu, kurys aizdavums ir nūdrūsynuot kasdīnys dorbu, eistynojūt itū rezoluceju i cytus Padūmis uztycātus aizdavumus. Vaļstei ir juonūdrūsynoj vajadzeigais pamata finaņsiejums izveiduotajai Padūmis strukturai.

4.4. Padūmei 3 mienešu laikā sagataveit Latgolys kongresa rezolucejis izvārsumu, bolstūtēs iz Latgolys kongresā apkūpūtūs prīšklykumu.